

יוצאים עם נתונים – נספח מתודולוגי

1 מילון מונחים

1.1 הקבוצות

קבוצות הניתוח בשנתון נוצרו על בסיס המשתנים חרדיות בעבר ובהווה.

קבוצות משנה

יוצאים – חרדים בעבר ולא בהווה (קיצור ליוצאי החברה החרדית)

חרדים מבית – חרדים בעבר ובהווה

מצטרפים – לא היו חרדים בעבר אבל חרדים בהווה

לא-חרדים – לא-חרדים בעבר ובהווה (יהודים)

קבוצות רחבות

בעלי רקע חרדי – כל מי שהיה חרדי בעבר (חרדים מבית + יוצאים)

בעלי רקע לא-חרדי – כל מי שלא היה חרדי בעבר (לא-חרדים + מצטרפים)

חרדים כיום – כל מי שחרדי בהווה (חרדים מבית + מצטרפים)

לא-חרדים כיום – כל מי שאינו חרדי בהווה (לא-חרדים + יוצאים; מוכרים גם כ"יהודים שאינם חרדים").

האם חרדי בהווה?				
סך הכול	לא	כן		
בעלי רקע חרדי	יוצאים	חרדים מבית	כן	האם חרדי בעבר?
בעלי רקע לא-חרדי	לא-חרדים	מצטרפים	לא	
כלל היהודים	לא-חרדים כיום	חרדים כיום	סך הכול	

1.2 סוגי הגדרות: הגדרה עצמית, הגדרה מנהלית ודיווח עצמי

- **הגדרה עצמית** – זיהוי סובייקטיבי (עצמי או של משק הבית/ המשפחה – למשל מידת הדתיות של הבית שבו גדל/ה בגיל 15 או האם רואה עצמו/ה חרדי/דתית)
- **הגדרה מנהלית** – זיהוי על בסיס נתונים מנהליים (למשל של משרד החינוך – כגון רמת הדתיות של מוסדות החינוך שהפרט או בני משפחתו למדו בהם)
- **דיווח עצמי** – דיווח על נתון אובייקטיבי (למשל השיב/ה בסקר כי שירת/ה בצה"ל או למד בישיבה)

1.3 מקורות הנתונים ושיטות הזיהוי

הסקר החברתי של הלמ"ס

- עבר חרדי – גדל/ה במשפחה חרדית בהגדרה עצמית (בגיל 15).
- הווה חרדי – חרדי/ת בהגדרה עצמית.

סקר כוח אדם (סכ"א) של הלמ"ס - גברים ילידי ישראל בלבד (שיטת דויטש, שנפלד ותירוש - דש"ת)

- עבר חרדי - בוגר ישיבות חרדיות לפי דיווח עצמי (להרחבה ראו להלן בסעיף 3).
- הווה חרדי - חרדי בהגדרה עצמית (זיהוי ברמת משק הבית).

רגב וגורדון (2021) - עיבוד המחברים לנתוני סקר כוח אדם שמוזגו עם נתונים מנהליים

- עבר חרדי - גדל/ה במשפחה חרדית בהגדרה מנהלית (משפחה מזוהה כחרדית לפי מוסדות הלימוד של בני המשפחה בתיכון על בסיס נתונים מנהליים).
- הווה חרדי - חרדי/ת בהגדרה עצמית (זיהוי ברמת משק הבית).

2 זיהוי בסקר החברתי

2.1 תיאור כללי

בסקר החברתי קיימות שאלות מובנות על רמת הדתיות של הנסקר/ת בהווה ובעבר. השאלה על העבר מנוסחת כהגדרה עצמית של המשפחה (הבית שבו גדל/ה) בגיל 15, ואילו השאלה על ההווה מנוסחת כהגדרה עצמית ברמת הפרט.¹ באמצעות שתי השאלות ניתן לזהות לפי הגדרה עצמית את העבר ואת ההווה החרדיים, כאשר אלו שגדלו בבית חרדי מזוהים כבעלי רקע חרדי, ואלו שמגדירים עצמם כחרדים מזוהים כחרדים כיום. לוח נ-1 מסכם את מספר התצפיות של קבוצות הניתוח בחלוקה לקבוצות גיל ולפי מגדר בשנים 2017-2021.

לוח נ-1 מספר התצפיות בסקר החברתי לפי קבוצות גיל ומגדר, 2017-2021

כלל הלא-חרדים כיום	כלל החרדים כיום	כלל בעלי רקע חרדי	מצטרפים	חרדים מבית	יוצאים	לא-חרדים	סך הכול
4,710	963	990	99	864	126	4,584	29-20
11,421	1,501	1,121	480	1,021	100	11,321	54-30
16,131	2,464	2,111	579	1,885	226	15,905	54-20
13,803	1,954	1,570	542	1,412	158	13,645	54-25
גברים							
2,427	497	521	52	445	76	2,351	29-20
5,785	775	575	260	515	60	5,725	54-30
8,212	1,272	1,096	312	960	136	8,076	54-20
7,006	1,015	819	294	721	98	6,908	54-25
נשים							
2,283	466	469	47	419	50	2,233	29-20
5,636	726	546	220	506	40	5,596	54-30
7,919	1,192	1,015	267	925	90	7,829	54-20
6,797	939	751	248	691	60	6,737	54-25

1. נוסח שאלת ההווה: "האם אתה רואה את עצמך כ: חרדי, דתי, מסורתי-דתי, מסורתי לא כל כך דתי, לא דתי-חילוני". נוסח שאלת העבר: "כשהיית בן 15, האם הבית שבו גדלת היה: חרדי, דתי, מסורתי-דתי, מסורתי לא כל כך דתי, לא דתי-חילוני".

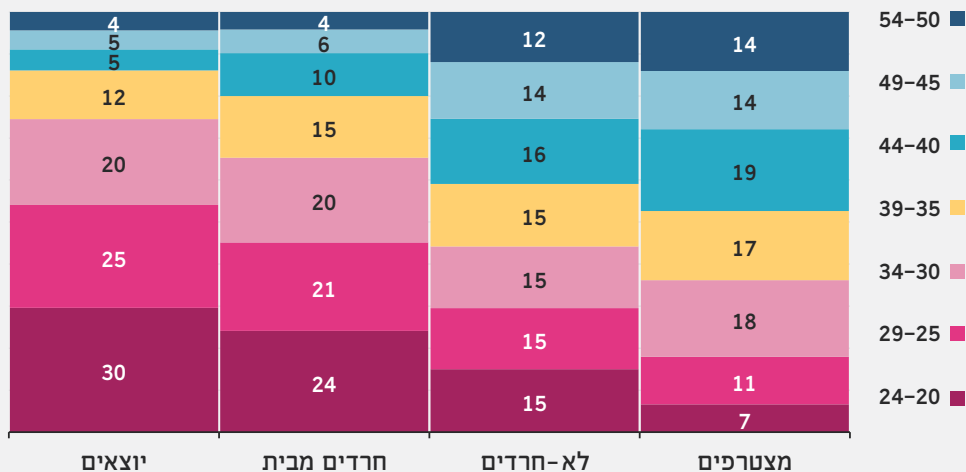
2.2 התפלגות הגיל בסקר החברתי

מנתוני הסקר החברתי עולה שכיחות גבוהה יחסית של יוצאים צעירים, תופעה שעלולה להציג תמונה מטעה בחלק מההשוואות. אך שהשכיחות הגבוהה של צעירים אינה בעיה של שיטת הזיהוי ועשויה להיות תוצאה של עלייה בשיעור היציאה, שכיחות גבוהה של צעירים (יחסית לקבוצות אחרות) - גם אם זו אכן התפלגות הגיל באוכלוסייה - עלולה להביא לידי מסקנות מוטעות במשתנים שלהם מתאם גבוה עם גיל, כגון שיעור הרווקים או שיעור "ללא ילדים" - הקטנים עם הגיל; או שיעור בעלי דירה - הגדל עם הגיל. באחדים מהניתוחים נעשו אפוא ההשוואות גם לפי קבוצות גיל במטרה לצמצם את האפקט של שכיחות גבוהה יותר של צעירים.

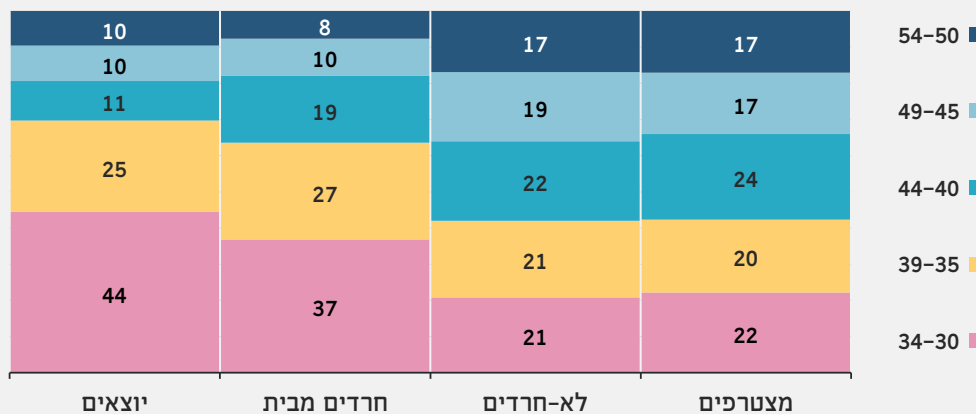
מהנתונים עולה כי בכל קבוצות הגיל היוצאים צעירים מהחרדים מבית, והחרדים מבית צעירים מקבוצות המצטרפים והלא-חרדים. כך למשל בקרב בני 20-54 (תרשים נ-1א) 30% מהיוצאים הם עד גיל 24 ו-55% עד גיל 29, בהשוואה ל-24% ו-45% בהתאמה בקרב חרדים מבית, ול-15% ו-30% בקרב הלא-חרדים. תמונה דומה מצטיירת גם בקבוצת הגיל המבוגרת יותר של בני 30-54 (תרשים נ-1ב): 44% מהיוצאים ו-37% מהחרדים מבית משתייכים לקבוצה הצעירה בגילי 34-30; בהשוואה ל-21%-22% בקרב מצטרפים ולא-חרדים.

תרשים נ-1 | התפלגות הגיל לפי קבוצות אוכלוסייה - בני 20-54 לעומת בני 30-54

א. בני 20-54

ב. בני 30-54

מקור: נתוני הסקר החברתי לשנים 2017-2021, יהודים (נשים וגברים).

חשוב לסייג כי מנתונים אלו כשהם לעצמם לא ניתן להסיק את ההתפלגות המדויקת של גיל היוצאים. בחלק מהקבוצות מספר התצפיות קטן יחסית, עובדה שמגדילה את הסיכוי לטעויות סטטיסטיות. ייתכן גם שבגיל המבוגר יש דיווח חסר על העבר החרדי. נתונים אלו נועדו רק להציג את התפלגות הגיל בקרב הקבוצה שנכללה בניתוח כדי לסייג את פרשנות הממצאים.

3 זיהוי בסקר כוח אדם בשיטת דויטש, שנפלד ותירוש (סכ"א בשיטת דש"ת)

בנתוני סכ"א חרדיות בעבר מזוהה בשיטת דויטש, שנפלד ותירוש (דש"ת), בהתבסס על לימודים בישיבות חרדיות לפי דיווח עצמי, מידע הזמין משנת 2016. משנה זו ואילך נשאלו גברים יהודים האם למדו בכל אחת מהישיבות הבאות: ישיבה קטנה, ישיבה תיכונית, ישיבה גדולה, ישיבה גבוהה, כולל, ישיבת הסדר. שיטה זו מגדירה "בוגר ישיבה חרדית" - כלומר חרדי בעבר - את מי שדיווח שלמד בישיבה קטנה או גדולה, אך לא דיווח שלמד בישיבת הסדר. חרדיות בהווה מוגדרת על בסיס הגדרה עצמית לפי מידת הדתיות של משק הבית.

3.1 תיאור הסקר

סקר כוח אדם הוא סקר חודשי שבו כל משק בית נחקר שמונה פעמים בסך הכול לפי הדגם המוכר בסימן 4-8-4, כאשר לאחר דגימת הדירות הנתונים נאספים בשמונה פקידות חוזרות: ארבע פקידות בארבעה חודשים רצופים, ולאחר הפסקה של שמונה חודשים - ארבע פקידות נוספות (המספרים 1-8 בטבלה נ-1 מציינים את המספר הסידורי של הפקידה). כל חודש נדגמות כ-1500 דירות חדשות המכונות בשפת הלמ"ס פנל, כאשר שמות הפנלים (למשל 10-2020) מופיעים בעמודה הימנית של הטבלה (תחת הכותרת "חודש דגימה (פקידה ראשונה)"). בכל חודש מרואיינים שמונה פנלים, כלומר כ-12,000 דירות, ומהן צפויים להשיב 9,000-9,500 משקי בית.²

טבלה נ-1 | לוח פנלים בסקר כוח אדם של הלמ"ס - במבנה של 4-8-4

חודש פקידה (חקירה)												חודש דגימה (פקידה ראשונה)																			
2023						2022						2021																			
12	11	10	9	8	7	12	11	10	9	8	7	12	11	10																	
												8	7	6	5	10-2020															
													8	7	6	5	11-2020														
														8	7	6	5	12-2020													
															8	7	6	5	1-2021												
																8	7	6	5	2-2021											
																	8	7	6	5	3-2021										
																		8	7	6	5	4-2021									
																			8	7	6	5	5-2021								
																				8	7	6	5	6-2021							
																					8	7	6	5	7-2021						
																						8	7	6	5	8-2021					
																							8	7	6	5	9-2021				
																								8	7	6	5	10-2021			
																									8	7	6	5	11-2021		
																											8	7	6	5	12-2021
																															1-2022
																															2-2022
																															3-2022
																															4-2022
																															5-2022
																															6-2022
																															7-2022
																															8-2022
																															9-2022
																															10-2022
																															11-2022
																															12-2022

מקור הטבלה: למ"ס, 2023, לוח ג.

הפקידה הראשונה מתקיימת בדרך כלל במסגרת ריאיון פנים אל פנים, והפקידות הבאות נעשות באופן מקוון. הסקר מתמקד בשאלות על שוק העבודה, וכולל מאפייני רקע בסיסיים של כל בני משק הבית מגיל 15 ואילך. אוכלוסייה הסקר אינה כוללת דיירי מוסדות ומעונות, בכללם פנימיות (למעט מעונות סטודנטים וחיללים בשירות חובה). מכיוון שבקרוב בחורי ישיבות חרדיים לינה בפנימיות שכיחה מאוד, קיים בסקר ייצוג חסר של גברים חרדים מתחת לגיל 25.3 אם מכלילים בנייתוח צעירים מגיל 15, הנתונים עלולים אפוא להציג אומדני יתר של שיעור היוצאים בקבוצות גיל אלה. מסיבה זו כל הניתוחים על בסיס נתוני סכ"א נעשו לבני 25 ומעלה.

3. כך, אך שבקבוצת הגיל 18-24 גברים חרדים אמורים להיות 51% מהאוכלוסייה (פראן וקלינגר, 2018), בנתוני סכ"א לשנים 2020-2022 שיעור הגברים הממוצע הוא 40% בלבד.

3.2 זיהוי ההווה החרדי

בנתוני סכ"א השיטה הנוכחית המקובלת לזיהוי חרדים היא על בסיס הגדרה עצמית לפי מידת הדתיות של משק הבית.⁴ יש לציין כי שאלה זו מתייחסת לאורח החיים העיקרי, והוא אחיד לכל בני משק הבית. המשמעות היא שבמקרים של יוצאים המתגוררים בבית הוריהם השיטה תזהה אותם כחרדים כיום, ואילו חרדים המתגוררים במשקי בית לא-חרדיים – יזוהו כלא-חרדים כיום. עם זאת ההנחה היא שעם עליית הגיל, בעיקר בקרב בני 25 ומעלה, תופעות אלו מצויות בשכיחות נמוכה יחסית, שכן אנשים נוטים לגור עם דומים להם.

3.3 זיהוי העבר החרדי

בניתוחים על בסיס נתוני סכ"א נעשה שימוש בשיטת דויתש, שנפלד ותירוש (שיטת דש"ת), המזהה עבר חרדי על בסיס לימודים בישיבות חרדיות לפי דיווח עצמי. מידע זה זמין כאמור משנת 2016, שכן משנה זו גברים יהודים נשאלים האם למדו בכל אחת מהישיבות הבאות: ישיבה קטנה, ישיבה תיכונית, ישיבה גדולה, ישיבה גבוהה, כולל, ישיבת הסדר.

"ישיבה קטנה" היא כינוי חרדי לישיבה בגיל התיכון (כיתות ט'-י"א) שאינה משלבת לימודי חול, בניגוד ל"ישיבה תיכונית", המיועדת גם היא לגיל התיכון (ט'-י"ב) ומשלבת לימודי חול, ועל פי רוב משתייכת למגזר הדתי-לאומי (יש ישיבות תיכוניות ספורות שמיועדות לציבור החרדי). מוסדות הלימוד המכונים "ישיבה גדולה" ו"ישיבה גבוהה" מיועדים ללומדים לאחר גיל תיכון (לבוגרי ישיבה קטנה החל מכיתה י"ב), והם נבדלים בכינויים הרווח: "ישיבה גדולה" היא כינוי חרדי, ו"ישיבה גבוהה" – דתי-לאומי.

מכיוון שכינויים אלה אינם חד-משמעיים ואינם מחייבים, נוסף לסיווג גם הקריטריון של ישיבת הסדר. ההנחה היא שרק חרדים מדווחים על ישיבה קטנה, ותלמידי או בוגרי ישיבות של המגזר הדתי-לאומי ידווחו בדרך כלל על ישיבה תיכונית. אם ידווחו על ישיבה גדולה, יתווסף למידע גם דיווח על ישיבת הסדר. מכאן שמי שדיווח שהוא בוגר ישיבה קטנה או בוגר ישיבה גדולה אך לא ישיבת הסדר – סווג כבוגר ישיבה חרדית.

המידע על עבר בישיבות סווג על בסיס הדיווח בפקידה הראשונה בלבד. עיקרון זה נקבע בעקבות השיעור הניכר שנמצא מדווח על לימודים בעבר בישיבה (למשל ישיבה קטנה) רק בפקידה הראשונה, אך בפקידות מאוחרות יותר דיווח על סטטוס "לא למד בישיבה". שינוי כזה אינו אפשרי במציאות, ועל כן אנו מניחים שהדיווח בפקידה הראשונה מדויק יותר, בין היתר משום שהריאיון נעשה פנים מול פנים.⁵

3.4 מגבלות השיטה

לשיטה זו יש גם מגבלות: היא אינה מזהה כבעלי רקע חרדי בוגרי ישיבות תיכוניות חרדיות (כיום מספרן שולי והן אינן מופיעות כקבוצה מובחנת בסקר) אם הם לא למדו בישיבה גדולה. בנוסף, השיטה גם תזהה כבעלי רקע חרדי בוגרי ישיבות תיכוניות שלא למדו בהסדר – אם ידווחו על לימודים גם בישיבה קטנה וגם בישיבה תיכונית. עם זאת ההנחה היא שמספרם זניח. השיטה גם אינה נכונה בעלי רקע חרדי ילידי חו"ל, שכן נורמות הישיבות שם שונות. בשל כך נכללו בניתוחים רק ילידי הארץ. הנושא של ילידי חו"ל דורש הרחבה מעבר להגדרה של חרדיות המוסד, מכיוון שבקהילות אלה גבול החרדיות שונה מהנורמות הישראליות, והגבול בין דתי לחרדי ברור פחות.

בכל האמור בהווה החרדי, השיטה מתקשה כאמור לזהות יוצאים צעירים שחיים בבית הוריהם בשל הגדרת הדתיות ברמת משק הבית; וכן מספקת נתונים מוטעים בנוגע לחרדים צעירים בהווה, בשל שיעורם הגבוה של החרדים הלנים בפנימיות ואינם נכללים בסקר. בשל כך נכללו בניתוחים רק בני 25 ומעלה.

4. "נציג של משק הבית מוסר מידע על אורח החיים מבחינה דתית של כל הגרים בדירה. אופנויות השאלה: חילוני, מסורתי, דתי, דתי מאוד, חרדי (למשקי בית יהודיים בלבד), אורח חיים מעורב (במשקי בית שבהם יותר מנפש אחת, ושיש יותר מאורח חיים אחד מבחינה דתית)". (למ"ס, 2023, עמ' 36).

5. להרחבה ראו דויתש, שנפלד ותירוש (בהכנה).

בכל האמור באומדנים של מספר החרדים כיום ושל בעלי רקע חרדי נתוני סכ"א מציגים מגמות בלתי מוסברות, שנמצאו רק בהם ולא בסקר החברתי. סביר כי מגבלה זו יסודה במבנה המתודולוגי של הסקר, שהותאם לזהות מגמות בתעסוקה ופחות להתפתחות של גודלי אוכלוסייה (להרחבה ראו נספח א-1 בפרק א).

לצד המגבלות באומדנים ספציפיים, הנחת העבודה היא כי כאשר מדובר באומדנים של מדדי התעסוקה - למגבלות הסקר השפעה נמוכה. במחקר שיפורסם בקרוב (דויטש, שנפלד ותירוש, בהכנה) השערה זו תקבל חיזוק באמצעות ניתוחי רגישות שמראים כי שינויים בשיטת הזיהוי אינם משפיעים במידה ניכרת על מדדי תעסוקה. סקר כוח אדם הוא מקור חשוב לניתוח גם הודות למספר הנסקרים הגדול, שמאפשר לבצע ניתוחי מגמות וניתוחים צולבים גם לאוכלוסיית היוצאים.

3.5 מספר התצפיות היחידניות

סעיף זה מציג את מספרי התצפיות היחידניות לקבוצות הניתוח לשנים 2016-2022. מספר התצפיות היחידניות הוא מספר המשיבים בקבוצה מוגדרת בתקופה מוגדרת. סקר כוח אדם מבוסס כאמור על ראיונות חוזרים ("השבות"), כך שכל פרט יכול להתראיין עד ארבע פעמים בשנת נתונים, ועד שמונה פעמים בשנתיים-שלוש סמוכות.

לוח נ-2 מציג את מספר התצפיות היחידניות לבני 25-54 לשנים 2016-2022. כך למשל מי שנדגם בנובמבר 2021 (-11 2021 בטבלה נ-1 למעלה) רואיין פעמיים ב-2021, ארבע פעמים ב-2022 ועוד פעמיים ב-2023, ועל כן יימנה פעם אחת בכל אחת משלוש השנים הללו (בלוח מובאים רק הנתונים רק ל-2021 ו-2022).

לוח נ-2 | מספר התצפיות היחידניות בסקר כוח אדם לפי שנה

לא-חרדים	יוצאים	חרדים מבית	מצטרפים	כלל בעלי רקע חרדי	כלל החרדים כיום	כלל הלא-חרדים כיום	
10,109	263	980	433	1,243	1,413	10,372	2016
9,882	249	1,120	398	1,369	1,518	10,131	2017
9,650	243	1,111	379	1,354	1,490	9,893	2018
9,472	213	1,132	381	1,345	1,513	9,685	2019
9,123	201	1,145	334	1,346	1,479	9,324	2020
8,749	198	1,102	325	1,300	1,427	8,947	2021
8,417	201	1,171	308	1,372	1,479	8,618	2022

לוח נ-3 מציג את מספר התצפיות היחידניות בניתוח לפי קבוצות גיל לכל שנתיים צמודות. כך מי שנדגם בנובמבר 2019 והשיב לכל שמונה הפקידות כמתוכנן (פעמיים ב-2019, ארבע פעמים ב-2020, ועוד פעמיים ב-2021), יימנה ארבע פעמים: ב-2018-2019, 2019-2020, 2020-2021, ו-2021-2022. יש לשים לב שמספר התצפיות היחידניות של הקבוצה המאוחדת בני 25-54 נמוך במקצת מסכום התצפיות היחידניות של בני 25-34 ושל בני 35-54, בשל מיעוט המשיבים שבהשבה הראשונה, אך לא באחרונה, היו בני פחות מ-35.

לוח נ-3 | מספר התצפיות היחידניות בסקר כוח אדם לפי שנתיים צמודות ובחלוקה לפי קבוצות גיל

ללא-חרדים	יוצאים	חרדים מבית	מצטרפים	כלל בעלי רקע חרדי	כלל החרדים כיום	כלל הלא-חרדים כיום	
בני 25-54							
15,535	395	1,576	634	1,971	2,210	15,930	2017-2016
15,195	391	1,689	578	2,080	2,267	15,586	2018-2017
14,815	353	1,713	583	2,066	2,296	15,168	2019-2018
14,467	328	1,721	529	2,049	2,250	14,795	2020-2019
13,799	316	1,675	519	1,991	2,194	14,115	2021-2020
13,402	313	1,776	480	2,089	2,256	13,715	2022-2021
בני 25-34							
6,079	189	874	242	1,063	1,116	6,268	2017-2016
5,731	185	954	214	1,139	1,168	5,916	2018-2017
5,518	175	929	208	1,104	1,137	5,693	2019-2018
5,281	170	885	187	1,055	1,072	5,451	2020-2019
4,887	166	824	201	990	1,025	5,053	2021-2020
4,685	161	875	188	1,036	1,063	4,846	2022-2021
בני 35-54							
9,685	210	732	401	942	1,133	9,895	2017-2016
9,685	211	767	377	978	1,144	9,896	2018-2017
9,520	178	823	385	1,001	1,208	9,698	2019-2018
9,413	161	885	356	1,046	1,241	9,574	2020-2019
9,102	153	893	327	1,046	1,220	9,255	2021-2020
8,916	159	939	298	1,098	1,237	9,075	2022-2021

לוח נ-4 מציג את מספר התצפיות היחידניות בקרב בני 25-54 המשתתפים בכוח העבודה. לוח זה משמש לניתוח מגמות בשיעור האבטלה.

לוח נ-4 | מספר התצפיות היחידניות בסקר כוח אדם בקרב משתתפים בכוח העבודה לפי שנתיים צמודות

ללא-חרדים	יוצאים	חרדים מבית	מצטרפים	כלל בעלי רקע חרדי	כלל החרדים כיום	כלל הלא-חרדים כיום	
14,708	343	908	449	1,251	1,357	15,051	2017-2016
14,380	351	988	409	1,339	1,397	14,731	2018-2017
13,987	325	987	395	1,312	1,382	14,312	2019-2018
13,640	298	1,013	367	1,311	1,380	13,938	2020-2019
13,002	277	986	356	1,263	1,342	13,279	2021-2020
12,626	277	1,050	333	1,327	1,383	12,903	2022-2021

3.6 בעיית הגיל המבוגר

בהכנה

4 טעויות דגימה

בשנתונים לא מקובל להציג רווחי סמך ושגיאות אמידה, בעיקר משום שהמדגמים בדרך כלל גדולים דיים ואין חשש לטעויות דגימה משמעותיות. השנתונים גם כוללים נתונים רבים, והתייחסות לכל מדד כמסקנה בהתאם לרמת מובהקותו תדרוש תיקון להשערות מרובות. בשנתון זה מטרתנו העיקרית איננה להסיק מסקנות מסוג זה, אלא להציג תמונה מקיפה על היוצאים. בהיבט זה הנתונים משקפים מדגם מייצג של האומדנים לכל קבוצה, וכחות נוגעים להבדלים בין הקבוצות. עם זאת בכל האמור ביוצאים לעיתים המדגמים אינם גדולים דיים. בניתוח כללנו אפוא רק קבוצות שבהן 40 תצפיות לפחות, וכן אימצנו את המלצות הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה:

- כאשר טעות הדגימה היחסית היא יותר מ-30% - הנתונים אינם מוצגים.
 - כאשר טעות הדגימה היחסית היא בין 15% ל-30% - נוספת הסתייגות.
- טעות הדגימה היחסית מחושבת כיחס בין טעות הדגימה של האומדן ובין האומדן X' (אומדן, למשל ממוצע)

$$\frac{\sigma(X')}{X'}$$

בפרקים א ו-ה, המחקריים יותר באופיים, הוספנו לכל הניתוחים רווחי סמך בלי להתייחס לטעות הדגימה היחסית.

מקורות

דויטש, צ', שנפלד, מ', ותירוש, א' (בהכנה). השתלבות של גברים חרדים בשוק העבודה: ניתוח לפי העבר וההווה. יוצאים לשינוי.

למ"ס (2023א). סקר כוח אדם 2021. הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. [HTTP://TINYURL.COM/YRY35MN2](http://tinyurl.com/yry35mn2)

למ"ס (2023ב). ירחון סקר כוח אדם, אפריל 2023 - פרק שיטות. הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

[HTTPS://WWW.CBS.GOV.IL/HE/PUBLICATIONS/DOCLIB/2023/SAKA0423M/H_PRINT.PDF](https://www.cbs.gov.il/he/publications/doclib/2023/saka0423m/h_print.pdf)

פראן, ס', וקלינגר, א' (2018). תחזית אוכלוסיית ישראל 2015-2065. הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

רגב, א', וגורדון, ג' (2021). מגמות ההצטרפות והעזיבה במגזר החרדי. המכון הישראלי לדמוקרטיה.